

วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนา

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เมษายน 2569 - กันยายน 2569

คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Law for Development Graduate Journal

Volume 3 No. 2 April 2026 – September 2026

Graduate School of Law

National Institute of Development Administration

วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนา

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เมษายน 2569 - กันยายน 2569

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติพร อำไพ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รองบรรณาธิการ

ประภัตรา ปักัดตั้ง

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ปรรเจต สิงคะเนติ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ ฐนิตกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมัย พิศแพ มั่นจิตร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ดร.ประสาธ พงษ์สุวรรณ

ศาลปกครอง

ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์

ศาลยุติธรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สโรชนี ศิริวัฒนา

สมาคมนักศึกษาเก่าคณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้อำนวยการโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทเทพ เขียวประสิทธิ์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กองจัดการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัฏ ชวิศจินดา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้ช่วยบรรณาธิการและผู้ประสานงานวารสาร

วรลักษณ์ สมคำ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Law for Development Graduate Journal

Volume 3 No. 2 April 2026 – September 2026

วัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานของวารสาร

วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนา (Law for Development Graduate Journal) จัดทำโดย คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นวารสารที่ตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1: ตุลาคม - มีนาคม และฉบับที่ 2: เมษายน - กันยายน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางด้านนิติศาสตร์ รวมถึงกฎหมายเพื่อการพัฒนา สังคมวิทยา กฎหมาย นิติเศรษฐศาสตร์ นิติปรัชญา และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย และเพื่อพัฒนาคุณภาพงานตีพิมพ์วารสารให้เป็นไปตามมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับสากล

ประเภทของผลงานวิชาการที่จะได้รับการตีพิมพ์ ได้แก่ บทความวิจัย และบทความวิชาการ โดยบทความจะได้รับการประเมินจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชา โดยเป็นการประเมินในแบบลับในลักษณะ double-blinded ซึ่งบทความต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน การเผยแพร่วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนา จะเป็นการเผยแพร่ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และเว็บไซต์ของระบบ Thai Journal Online (ThaiJO)

เจ้าของ:	คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
สถานที่ติดต่อ	อาคารบุญชนะ อตถากร ชั้น 5 เลขที่ 148 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
โทร.	0 2727 3661
E-mail:	lawfordev_gradj@nida.ac.th

บทความหรือข้อความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนา
เป็นวรรณกรรมและความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่ละท่านโดยเฉพาะ
คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรือร่วมรับผิดชอบใด ๆ

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนาฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ของปีที่ 3 ซึ่งตีพิมพ์ระหว่างเดือนเมษายน 2569 – กันยายน 2569 วารสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการสำหรับเผยแพร่ผลงานศึกษาค้นคว้า และข้อเสนอทางวิชาการ ทั้งในรูปแบบบทความวิชาการและบทความวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและนักวิชาการทั่วไป โดยยึดมั่นในมาตรฐานการวิจัยทางกฎหมาย ทั้งในด้านรูปแบบการนำเสนอบทความ การอ้างอิงเอกสาร และการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการทางนิติศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความเข้มแข็งทางวิชาการของผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

วารสารฉบับนี้ได้รวบรวมบทความวิชาการและบทความวิจัยจำนวน 5 เรื่อง ซึ่งนำเสนอประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่มีความหลากหลาย ครอบคลุมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายของรัฐกับหลักศาสนา การคุ้มครองผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การบังคับโทษและการพระราชทานอภัยโทษ นโยบายและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนการพัฒนาหลักกฎหมายเอกชนให้สอดคล้องกับบริบทของรัฐธรรมนูญใหม่

บทความแรก เรื่อง “ความสอดคล้องระหว่างกฎหมายอาญากับพระธรรมวินัยตามบริบทสังคมไทย” ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบังคับใช้กฎหมายอาญาของรัฐกับพระธรรมวินัยซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ภายในของคณะสงฆ์ โดยวิเคราะห์ทั้งส่วนที่กฎหมายทั้งสองระบบมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกันในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และส่วนที่อาจเกิดความขัดแย้งในทางกระบวนการและการตีความ อันเนื่องมาจากสถานะและบทบาทเฉพาะของพระสงฆ์ บทความเสนอให้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติในการดำเนินคดีต่อพระสงฆ์ที่ชัดเจน รวมถึงส่งเสริมความเข้าใจระหว่างหน่วยงานของรัฐกับคณะสงฆ์ เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมาย หลักนิติธรรม และการเคารพศักดิ์ศรีทางศาสนา

บทความที่สอง เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายในกลุ่มเปราะบาง (Vulnerable Victims): ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา” มุ่งศึกษาปัญหาเชิงโครงสร้างของการคุ้มครองผู้เสียหายจากความผิดทางเพศ โดยเฉพาะผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศและเพศสภาพ ผู้ใหญ่ที่มีบาดแผลทางจิตใจ และผู้ที่เผชิญการล่วงละเมิดทางเพศซ้ำ จากการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยกับต่างประเทศ บทความชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบวิกฤตทางเพศและหน่วยสอบสวนเฉพาะด้านอาชญากรรมทางเพศ ตลอดจนการนำแนวทางการสอบสวนที่คำนึงถึงผลกระทบทางจิตใจของผู้เสียหายมาใช้ เพื่อลดการตกเป็นเหยื่อซ้ำและยกระดับการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทความที่สาม เรื่อง “ปัญหาการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำและพิจารณาการได้รับพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป: ศึกษาเฉพาะคดีที่ศาลมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต” ศึกษา

ปัญหาการบังคับโทษในคดีร้ายแรงที่ผู้ต้องโทษอาจได้รับประโยชน์จากการพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไปจนระยะเวลาการรับโทษจริงแตกต่างจากโทษตามคำพิพากษา โดยเปรียบเทียบมาตรการของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา บทความเสนอให้กำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการบังคับโทษก่อนการได้รับพระราชทานอภัยโทษ และจัดให้มีกลไกพิจารณาผู้ต้องโทษเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิด การแก้ไขฟื้นฟู ความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม ตลอดจนความปลอดภัยของสังคมและผลกระทบต่อผู้เสียหาย

บทความที่สี่ เรื่อง “มาตรการเบี่ยงเบนคดีตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด” วิเคราะห์ข้อจำกัดของมาตรการเบี่ยงเบนคดีสำหรับผู้เสพยาเสพติดภายใต้ประมวลกฎหมายอาญาเสพติด โดยตั้งข้อสังเกตถึงเงื่อนไขที่อาจจำกัดการเข้าถึงกระบวนการบำบัด รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับหลักความเสมอภาค หลักสิทธิมนุษยชน และหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ บทความนำเสนอแนวทางของประเทศโปรตุเกสและสาธารณรัฐเช็กมาเปรียบเทียบ โดยเฉพาะแนวคิดการลดทอนความเป็นอาชญากร และเสนอให้ปรับปรุงกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เสพเข้าถึงการบำบัดได้มากขึ้น รวมถึงให้อำนาจศาลสั่งให้เข้ารับการบำบัดแทนการลงโทษในกรณีที่เหมาะสม เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดมุ่งไปสู่การบำบัด ฟื้นฟู และการกลับคืนสู่สังคมควบคู่ไปกับการรักษาประสิทธิภาพของกฎหมาย

บทความที่ห้า เรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเรื่องความรับผิดก่อนสัญญา” ศึกษาหลักความรับผิดก่อนสัญญา (Pre-contractual Liability) ในฐานะกลไกคุ้มครองคู่เจรจาฝ่ายสุจริตในช่วงก่อนการเกิดสัญญา โดยเปรียบเทียบแนวคิดตามร่างกรอบอ้างอิงร่วมของยุโรป (Draft Common Frame of Reference: DCFR) กับกฎหมายไทย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า กฎหมายไทยยังไม่มีบทบัญญัติที่รับรองหลักความรับผิดก่อนสัญญาไว้อย่างชัดเจน และยังต้องอาศัยการตีความจากหลักสุจริตและหลักละเมิดเป็นสำคัญ บทความจึงเสนอให้พัฒนาบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดในช่วงการเจรจาก่อนทำสัญญาให้มีความชัดเจน เพื่อสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพในการทำสัญญากับการคุ้มครองความไว้วางใจของคู่เจรจา และเพิ่มความแน่นอนทางกฎหมายในการทำธุรกรรม

บทความทั้งห้าเรื่องสะท้อนให้เห็นว่า การศึกษากฎหมายมิได้จำกัดอยู่เพียงการอธิบายบทบัญญัติที่มีอยู่ หากแต่ยังต้องพิจารณาถึงประสิทธิภาพของกฎหมายในการตอบสนองต่อปัญหาสังคม การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การสร้างความสมดุลระหว่างประโยชน์ของปัจเจกบุคคลกับประโยชน์สาธารณะ ตลอดจนการเรียนรู้จากแนวคิดและประสบการณ์ของต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนาฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการสำหรับนักศึกษา นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้กำหนดนโยบาย ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป และหวังว่าข้อวิเคราะห์และข้อเสนอที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการพัฒนากฎหมายไทยให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมภายใต้หลักนิติธรรมอย่างยั่งยืน

บรรณาธิการ
วารสารบัณฑิตกฎหมายเพื่อการพัฒนา

สารบัญ

ความสอดคล้องระหว่างกฎหมายอาญากับพระธรรมวินัยตามบริบทสังคมไทย	1
จิรัฐชัย แยมโกสุม	
พระศิวะศักดิ์ สุเมธ (บุญทอง)	
จิรวรรณ ลิทธิศักดิ์	
มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายในกลุ่มเปราะบาง	21
(VULNERABLE VICTIMS): ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา	
สุรเชษฐ์ ตริธวัช	
ปัญหาการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำและพิจารณาการได้รับพระราชทานอภัยโทษ	46
เป็นการทั่วไป : ศึกษาเฉพาะคดีที่ศาลมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด	
ให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต	
เสาวภา โปสถ์แก้ว	
มาตรการเบี่ยงเบนคดีตามประมวลกฎหมายยาเสพติด	67
อริสรา ชินแสน	
ปัญหาทางกฎหมายเรื่องความรับผิดชอบก่อนสัญญา	90
ธนกานต์ เสี่ยงสูง	